

A l'Ajuntament de Montcada i Reixac en Joan desenvolupa una doble tasca: per una banda una feina compromesa amb els ciutadans "d'una àrea metropolitana amb una ubicació complexa; per una altra banda una feina que em fa sentir responsable de la meva ciutat natal. Penseu que Montcada i Reixac és una sortida natural de Barcelona cap a la resta de Catalunya, cosa que comporta nombroses singularitats i problemes. Comptem amb gran moviment industrial i patim l'herència urbanística anterior a la democràcia. Tots aquests factors conflueixen en una problemàtica que cal resoldre amb paciència, amb convenciment i amb grans esforços econòmics".

La complexitat del sòl que controla el nostre arquitecte es veu a primer cop d'ull passant per l'autopista: un terme dividit per la via ferroviària i un riu solcat de ponts, tot plegat rodejat d'una infraestructura amb mancances: "No tothom gaudeix de tenir tres línies de tren, sis estacions, la confluència de dos rius -el Ripoll i el Besòs- i dues carreteres nacionals carregades de trànsit. Som un municipi travessat per barreres naturals i artificials que han conformat quatre nuclis urbans amb una identitat pròpia. La gent se sent d'un barri o d'un altre i, per tant, qualsevol gestió, urbanística o no, es fa més difícil".

És evident que l'entorn condiciona l'individu. Si més no a Montcada i Reixac aquesta premissa naturalista es compleix: "L'impacte de la complexitat urbanística sobre la població s'esmorteeix de dues maneres: l'una, essent conscients a tothora de la nostra realitat; l'altra, tenint present la solució en cadascuna de les actuacions que es facin a la ciutat. A cada intervenció no ens cansem d'insistir-hi. Queda per resoldre la comunicació est-oest, ja que tots els eixos que ens travessen ho fan de nord a sud. Per exemple, està projectat que l'AVE passi per Montcada; doncs demanem el soterrament de la línia de França, que seria una barrera menys i cosiria els dos sectors que la via divideix. Qualsevol intervenció, local, estatal, europea, vol dir tenir la comunicació al punt de mira. Sabem que anem pel bon camí, i que aquests canvis no començaran a ser palesos fins vint-i-cinc o trenta anys més tard; és la nostra labor de formiguetes dia a dia que va sargint una feina llarga i penosa que acabarà donant resultats". Aquests resultats no són pas pedaços, sinó un bon sargit: "La nostra preocupació no és tan sols unir infraestructures en un sol nucli sinó transformar les mancances urbanístiques en espais públics. Cadascun dels projectes consistorials busca la creació d'un espai capaç d'aglutinar activitats i que alhora uneixi dues trames urbanes, no pas amb connexions puntuals sinó per una sèrie de punts connexos. És aquesta petita trama de connexions la que, en definitiva, unirà barris i se sobreposarà a la trama més grossa que suportarà altres activitats que també cal que creem a Montcada i a poblacions veïnes".

El d'en Joan és un bell projecte de ciutat per al qual, com a tècnic, es desviu: "D'entrada, la meva tasca com a tècnic és servir l'Administració mentre que la del polític és fer arribar al tècnic el missatge de la gent que habita l'espai físic del municipi. Jo aprovaré la

viabilitat i la forma del projecte donant la resposta idònia; el polític prioritzarà les necessitats del ciutadà. És l'opció política la que ha de marcar la pauta d'actuació perquè és el programa polític que tots hem votat i qui fa ciutat és, en definitiva, el ciutadà". El nostre entrevistat ho diu amb l'orgull del qui se sap, també, ciutadà: "De petit vaig viure la revolució urbanística que va fer desaparèixer tants edificis on jo havia jugat de menut: recordo la casa de la senyora Laieta, que em feia l'esmorzar mentre jo jugava amb la seva néta. Són records que es troben vius a la meva memòria i que han anat desapareixent; ara, el fet de controlar el propi municipi em fa reflexionar sobre la responsabilitat de la meva feina: si hagués pogut evitar-ho no s'hauria enderrocat la casa de la senyora Laieta".

Fer ciutat des de l'ajuntament no és pas incompatible amb fer ciutat des del despatx, que comparteix amb un enginyer. "L'Administració, l'usuari final i el promotor són prototipus de client que es van repetint. L'Administració dóna gran marge d'actuació i fomenta el diàleg, cosa que repercuteix en la millora del producte; el client final, en canvi, sovint t'impesa un model que tu et limites a legalitzar, i el promotor, el cas que menys conec, intueixo que apama metre quadrat per metre de cost, una visió ben comprensible des del seu punt de vista. Sigui quin sigui el projecte, tanmateix, si la meva tasca és donar forma al somni del client, em veig obligat a advertir-lo: parlem d'una forta inversió per a tota la vida, per tant vull estar segur que els plànols que signa el client donen un producte viable i confortable. Em considero un sastre: si em ve un geperut haig de fer-li una jaqueta de geperut i no pas una d'atleta. Els arquitectes hem de ser conscients que fent arquitectura de revista no sempre satisfarem el client. Mies van der Rohe, posem pel cas, va fer una sèrie de cases basades en l'ús extensiu del vidre i el ferro que, si bé era una arquitectura molt lloable en el seu moment i vàlida encara, rarament han acollit ningú. Hi ha qui pagaria per veure-les però, i per viure-hi vint anys? Nosaltres fem arquitectura i no pas escultura". Segur del que no és arquitectura, en Joan no es veu amb cor de definir allò que sí que ho és, "perquè l'arquitectura esdevé cada dia més eclèctica. El que us diré és que l'arquitectura no és una sola cosa i depèn molt d'allò que et demanin: un pintor et demanarà una llar basada en llum i color, i a partir del seu concepte farà un tipus d'arquitectura; una família et demanarà una llar calenteta, no li facis un discurs sobre llum i color ni l'entendrà ni el valorarà; l'Administració et demanarà un barri que sigui el portal i la imatge de la nació per a la resta del món".

Sigui de postal, sigui de batalla, l'arquitectura "ha d'aportar, per damunt de tot, comoditat al client. Això és el que més cofoi em fa, el confort. Un exemple d'això que us dic és la rehabilitació integral de la casa del doctor Goñi a Montcada. S'ha aconseguit de convertir un edifici viu a la memòria popular en un edifici de quatre habitatges sense malmetre'n l'aparença, tot gràcies a les noves tecnologies, que ens han permès de preservar una obra de finals del segle passat tot omplint-la al màxim de confort".

“Qualsevol intervenció, local, estatal, europea, vol dir tenir la comunicació al punt de mira. Anem pel bon camí i la nostra labor del dia a dia acabarà donant resultats”

Joan Badosa - Montcada i Reixac (Barcelonès)